

"Hohkaa kaunopuheista raivoa."

DAGENS NYHETER

Saari

SARA
BERGMARK
ELFGREN

WSOY

Suomentanut
Sirje Niitepõld

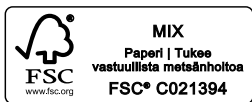
saari

SARA
BERGMARK
ELFGREN

Suomentanut Sirje Niitepöld

WERNER SÖDERSTRÖM OSAKEYHTIÖ
HELSINKI

Ensimmäinen painos

Ruotsinkielinen alkuteos

Ö

© Sara B. Elfgren 2024 by Agreement with Grand Agency

Suomenkielinen laitos

© Sirje Niitepöld ja WSOY 2026

Werner Söderström Osakeyhtiö

Lönnrotinkatu 18 A, 00120 Helsinki

ISBN 978-951-0-51760-4

Taitto: Keski-Suomen Sivu Oy

Painettu EU:ssa

Tuoteturvallisuuteen liittyvät tiedustelut:

tuotevastuu@wsoy.fi

*The night is darkening round me
The wild winds coldly blow
But a tyrant spell has bound me
And I cannot cannot go*

*The giant trees are bending
Their bare boughs weighed with snow
And the storm is fast descending
And yet I cannot go*

*Clouds beyond clouds above me
Wastes beyond wastes below
But nothing drear can move me
I will not cannot go*

Emily Brontë

Myrsky raivosi ympärilläni, kun seisoin saaren korkeimmassa kohdassa. Takerruin puuhun, käsivarret kiertyivät rungon ympärille. Märkä kaarna painoi poskea. Käppyrämänty kalliolla, jolla olimme nuorena niin monta kertaa istuneet, Nia ja minä.

Nia, siskoni Nia, miten tässä kävi näin?

Tuuli riepotteli hiuksiani ja märkiä vaatteitani, mutta kylmää en enää tuntenut. Oli kuin puun runko olisi säteilyt salaista lämpöä. Puun juureen asennettu lamppu valaisi osan edessäni avautuvasta rotkosta. Muuten näkymä oli pimeään peitossa, mutta kuulin saarta vasten paiskautuvien aaltojen jylyn. Kuulin miten männyn latvus natisi ja huojui vihamielisessä tuulessa, tunsin rungon tärähtelyn. Kasvoni olivat tahmaiset pihkasta ja verestä. Joka paikkaa aristi ja särki, haavoja kirveli.

Tuulessa ääni.

Ääni alapuoellani, rotkon pohjalla. Katsoin alas, vaikken olisi halunnut. Näin taskulampun valokeilan tanssivan terävillä kivillä. Valo osui ruumiiseen, joka lojui maassa yhtä liikkumattomana kuin kivet.

Avasin suuni, ja tuuli vei huutoni.

Luku 1

En ollut kuullut siskostani yli vuoteen, kun yhtäkkiä sain häneltä viestin.

Oli elokuinen iltapäivä, ja päivän viimeinen oppitunti oli juuri päättynyt. Kuvataideluokan ikkunat olivat selällään. Siihen aikaan vuodesta aurinko paahtoi iltopäivisin sisään, ja huone lämpeni tuskallisen kuumaksi. Luokkaan kantautui läheisen alakoulun pihalta lasten naurua, viereiselle pysäkillä pysähtyi pihisten bussi. Kuului kovaäänistä teinikailotusta ja juoksuaskelia koulunpihan asfaltilla: *Tule nyt jumalauta sieltä!*

Pyyhkäisin kuluneet työtasot kostealla liinalla ja yritin pidätellä kyyneliä. Siitä lähtien, kun Juan oli jättänyt minut, itku oli ollut koko ajan pinnassa. Useimmiten nukahdin siihen, ja välillä heräsin omaan nyyhkytykseeni. Aloitin työpäivät lukittautumalla vessaan ja kuvittelemalla, miten painan surun syvälle sisääni. Se auttoi ainakin siihen asti, kun oppilaat alkoivat vaatia huomiotani. Heti kun jäin yksin, itku pyrki taas ulos.

Huuhtelin rievun maalitahraisessa pesualtaassa ja ripustin sen hanan päälle kuivumaan. Läjäpäin maalinappeja, pensseleitä purkeissa. Oppilaat laistoivat aina siivoushommista. Pyyhin kädet farkkuihin. Auringonvalo osui aiemman kuvataideopettajan jättämään repaleiseen julisteeseen,

jäljennökseen Goyan punapukuisesta pojasta. Kuivaushyllyllä oli yhdeksäsluokkalaisten tulkintoja teemasta »uudelleensyntyminen». Töissä näkyi kaikkea zombeista pikkuvauvoihin ja liekeistä nousevaan feenikslintuun. Salma, joka oli maalannut linnun, oli yksi suosikkioppilaistani, utelias ja lahjakas. Linnun sulat sulivat tuleen.

Rinnassa tuntui äkillinen paine. Minun ei tarvinnut edes ajatella Juania, kipu tuli ilmankin. Raaka ikävä piileskeli kaiken aikaa sisälläni eikä vaatinut muistoja, kuvia tai sanoja murtautuakseen esiin. Heti kotiin pyöräiltyäni antaisin itselleni luvan parkua pidäkkeettä. Sitten tekisin jonkinlaisen surkean illallisen ja turruttaisin itseni työllä. Hyvällä tuurilla uuvutaisin itseni uneen, mutta todennäköisesti vain kiemurtelin tuntikausia sängyssä. Tai mikä vielä pahempaa, heräisin aivan liian aikaisin, liian väsyneenä noustakseni, liian kierroksilla nukkuakseni. Eläin nimeltä ahdistus makaisi kerällä rinnallani, terävät kynnet kaivautuneina lihaani, ja ajatukseni kiertäisivät kehää: *Tällaista elämäni nyt on, olen ihan yksin, pitäisi mennä terveyskeskukseen, Catta sai unilääkettä erotessaan, pitäisi palata terapiaan, ehkä tarvitsen taas masennuslääkkeitä, täytyy tilata lisää akryylimaalaa, olisi pitänyt tehdä se viikko sitten, pitäisi liikkua enemmän, pitäisi syödä paremmin, pitäisi nukkua paremmin, pitäisi juoda vähemmän, palan pian loppuun ja joudun toimeentulotuella, olen yksin ja toimeentulotuella, yksin, yksin, yksin, tällaista elämäni nyt on, tällaista elämäni on.*

Luokan ovi avautui, ja ehdin juuri ja juuri järjestellä kasvoni ennen kuin tyttö astui sisään. Uuden mentoriluokkani oppilas. Pitkät vaaleat hiukset, sievä.

»Moi», hän mutisi.

»Moi», vastasin teennäinen aikuishymy kasvoillani.
»Mitäs sinulla on sydämellä?»

Yritin kaivaa hänen nimeään muististani. Yleensä opin oppilaideni nimet niin nopeasti, että mentorikollegani Catta kadehti minua. Tämän lukukauden alku oli kuitenkin ollut hapuilua, ja nyt päässä löi vain tyhjää. Aloin epäillä, oliko tyttö edes oppilaani. Nuoret olisivat sitä paitsi yhtä hyvin voineet pukeutua koulupukuihin. Kun välitunneilla katsoi aulaan, vaatteet olivat kaikilla samat, värit samat: harmaata, tummansinistä, farkunsinistä. Pojilla oli samanlaiset kam-paukset, tyttöillä samanlaiset meikit ja identtiset kuontalot. Olin silti yleensä hyvä panemaan merkille heidän yksilölliset piirteensä. Ehkä olin nyt kadottanut taidon, ehkä se oli pysyvästi mennyttä.

»Unohdin yhden jutun», tyttö sanoi. »Tulin vain katso-maan onko se täällä.»

Hän antoi katseensa kiertää luokkaa. Oli ilmeistä, että »juttu» oli pelkkä tekosyy. Hän halusi keskustella kanssani, rohkeutta vain uupui. Tyttö varmaan toivoi, että kysyisin, miten hänellä meni. Tavallisesti kysyisinkin, mutta nyt mie- leni askarteli hänen nimensä parissa. *Ella, Elin, Ellen, Ebba, Tilda, Tuva, Tova, Tyra?* Tietenkään en tarvinnut nimeä jutellakseni hänen kanssaan, nimi ei ollut nyt oleellinen, mutta olin lukossa enkä saanut sanaa suustani, vaikka huo- masin, miten kiusallinen olo hänelle tuli hiljaisuudestani.

»Varmaan jossain muualla», hän sanoi, livahti takaisin käytävään ja sulki oven takanaan.

Hetki oli ohi, ja soimasin itseäni avuttomuudestani. Sitten muistin, että tytön nimi oli Elsa. Lukukauden ensimmäi- sinä päivinä hän oli kuulunut tiiviiseen tyttöjengiin. Äkkiä ymmärsin, etten ollut nähnyt häntä siinä asetelmassa vähään aikaan. Oliko hän yksinäinen? Ajattelin, että minun olisi yhytettävä hänet jollakin toisella hetkellä.

Luokkaan kulkeutui tuulenpuuska, joka sai paperit lepattamaan. Kävin sulkemassa ikkunat, yhden toisensa jälkeen.

Elsan ikäisenä sisäinen maailmani oli tuntunut suurelta ja oudolta. Olin ollut varma, ettei kukaan muu voisi ymmärtää sitä, ei ainakaan kukaan aikuinen. Monien nyt kohtaamistani nuorista oli helppo kääntyä aikuisen puoleen. Mietin miltä tuntui, kun saattoi mennä puhumaan ongelmistaan vanhempiensa tai opettajiensa kanssa, millaista oli luottaa niin paljon aikuisten maailmaan. Minulle siskoni Nia oli ensimmäinen ihminen, jonka kanssa pystyin todella puhumaan.

Nia, joka ei enää puhunut kanssani.

Huoli ja syyllisyys alkoivat jyllätä. Niin se nykyään oli. Jos onnistuin päästämään irti ikävästäni Juania kohtaan, tilalle tuli heti huoli Niasta, ikään kuin niillä olisi vahtivuorot. Yksi kipu antoi sijaa toiselle.

Huoneessa oli hiljaista. Aurinko meni pilveen, ja huomasin kattolamppujen loistavan. Sammutin valot ja olin juuri lähdössä luokasta, kun puhelin värähti takataskussani.

Viesti. Näytöllä Nian nimi.

Sydän hakkasi, aika ja paikka sumentuivat, palasin silmänräpäyksessä päiviin, joina olin ollut jatkuvassa valmiustilassa hätähuudon varalta. Mitä oli tapahtunut? Tarvitsiko Nia apua? Oliko hän vaarassa?

Rakas siskoni Mirjam, viestissä luki. Kuten tiedät, pian on syntymäpäiväni.

Täytimme sinä vuonna neljäkymmentä, siskoni ja minä.

Minun syntymäpäiväni oli elämäni kaikista syntymäpäivistä huonoin.

Merkkipäiväni aattona Juan ja minä istuimme olohuoneessa ja avasimme lukuvuoden loppumisen ja pyöreiden vuosieni kunniaksi cava-pullon. Olin päättänyt olla ajattelematta viimeisiä työpäiviä.

Ikkunat olivat auki, ja iltailma tuntui miellyttävältä. Olin pukeutunut nätisti niin kuin aina koulun päättäjäisiini ja varmistanut, että ripsivärini oli vedenpitävää. Kevätjuhlapäivänä oppilaiden tunteet oikein väreilivät ilmassa. Seiskaluokkalaiset olivat suorittaneet ensimmäisen yläastevuotensa. Kasiluokkalaiset olisivat kesän jälkeen koulun vanhimpia. Ysiluokkalaiset hyvästelisivät maailman, joka oli ollut heidän kolme vuotta, ja tavallaan koko lapsuutensa. Nimenomaan yhdeksäsluokkalaiset saivat minut aina erityisen tunteelliseksi, se miten he olivat kasvaneet ja kypsyneet ja olivat nyt valmiit ottamaan seuraavan askeleen elämässä. Jotkut vain eleivät päivästä toiseen vailla suurempia suunnitelmia, toiset seurasivat tietä, joka näytti olevan piirretty heitä varten jo kauan sitten. Jotkut olivat tehneet täyskäännöksen tai useitakin niinä kolmena vuonna, joina olin heitä seurannut. Aina oli jokunen oppilas, joka liikkutti minua erityisesti ja josta tunsin ylpeyttä siinä määrin kuin minulla oli siihen oikeus. Joku nuori ihminen, jonka elämä oli muuttunut parempaan suuntaan. Yksinäinen, joka oli saanut ystäviä. Joku, joka onnistui kaikkien odotusten vastaisesti pääsemään luokalta. Joku, jonka poissaolomäärät näyttivät jossain vaiheessa huolestuttavilta, mutta joka sittenkin tuli takaisin.

Jotkut oppilaat jättivät jälkeensä suuria kysymysmerkkejä. Ne, jotka horjuivat ja hoipertelivat elämässä

eteenpäin tai kaahasivat aivan liian kovaa kuin pitkällä suoralla, jonka loppua ei näy. En voinut tehdä muuta kuin toivoa, ettei heitä odottaisi syrjäytyminen, riippuvuus, vankila tai aivan liian varhainen kuolema. Heitä oli aina, tuollaisia oppilaita, ja työskenneltyäni opettajana vuosikymmenen ajan olin kuullut monestakin surullisesta lopusta. Joistain oppilaista tiesi kantavansa huolta unettomina öinä.

Juuri sellaisesta lapsesta puhuin, kun istuimme sohvalla. Pikkuhiljaa aloin huomata, ettei Juan kuunnellut. Se ei ollut hänen tapaistaan. Hän oli yleensä aina kiinnostunut kuulemaan »minun» nuoristani. Hän oli työskennellyt vapaa-ajanohjaajana ja nuorisotyöntekijänä, ja nyt hän ohjasi nuoria, jotka eivät jatkaneet peruskoulusta lukioon. Hän oli hiljattain noussut esimiesrooliin eikä väsynyt puhumaan työstään tai oikeastaan mistään muustakaan. Juan oli meistä puheliaampi, se joka halusi aina keskustella. Nyt hän oli kuitenkin hiljainen ja poissaoleva.

»Mikä on?» kysyin. »Onko jotain tapahtunut?»

Juan katsoi minua. Mustarastas lauloi täyttä kurkkua korkeassa koivussa ikkunan ulkopuolella. Laulu oli niin päällekyvyä, että minun oli vaikea ymmärtää Juanin sanoja. Hän näytti oudolta, suu vain avautui ja sulkeutui. Sitten hän katsoi minua kuin odottaen vastausta. Silmät olivat pelokkaat ja kiilsivät kyynelistä.

»Anteeksi», hän sanoi. »En ollut ajatellut sanoa tätä tänään. Olin ajatellut odottaa, että ehdit juhlia syntymäpäivääsi. En vain pysty valehtelemaan, kun kysyt noin.»

»Siis mitä?» sanoin. »En tajua.»

Paljaalle polvelleni läikkyi cavaa. Juan otti varovasti lasin tärisevästä kädestäni. Sitten hän toisti, mitä oli vasta

sanonut. Tällä kerralla kuulin joka sanan, sanat jotka leikkasivat yksikkömme kahtia.

»Olen rakastunut toiseen.»

»Mitä?» sanoin. Päässäni oli pelkkää tyhjää. »Keneen?»

»Hänen nimensä on Frida. Tapasimme Mackanin nelikymppisillä. Sitten törmäsimme sattumalta töissä, Fridakin tekee hommia nuorten kanssa, mutta sossun puolella.»

Hän katsoi minua huolestuneena.

»Frida», minä sanoin, toistin nimen kuin se olisi vain käsittämätön kirjainjono. »Frida. Kuka helvetti on Frida? Mikset ole koskaan puhunut hänestä?»

»Olen kyllä puhunut hänestä, tai maininnut hänet», Juan sanoi. »Tiedän että olen. Mutta no... enimmäkseen olen kai pitänyt asian omana tietonani.»

Naurahdin kovaan ääneen. Tietenkin. Juan oli surkea teeskentelijä. Hän ei ollut uskaltanut puhua Fridasta, koska pelkäsi minun huomaavan, miten rakastunut oli.

»Olet rakastunut toiseen», sanoin. »Johonkukuhun, josta en tiedä yhtään mitään. Tajuatko miten sairaalta se tuntuu?»

Ääneni värisi niin että tuskin tunnistin sitä. Mackan, yksi Juanin parhaista kavereista, oli juhlinut syntymäpäiväänsä tammikuussa. Olin maannut sinä iltana kotona kuumeessa, minuun oli tarttunut sama pöpö, joka oli kiertänyt puolella oppilaistani joululoman aikana. Samaan aikaan, kun minä lojuin sairaana sängyssä, Juan tutustui Fridaan Mackanin luona. Rakastui. Oli ollut rakastunut puolen vuoden ajan.

»Olet valehdellut minulle», sanoin, ja silloin tulivat kyyneleet.

»Yritin selvittää tunteitani.»

»Ja puhua asiat selviksi Fridan kanssa.» Sanat vain tulivat suustani. »Halusit olla varma hänen tunteistaan ennen

kuin kerroit minulle, vai mitä? Miksi polttaa siltoja turhan takia!»

Sarkasmi tuli kuin itsestään, minuahan oli satutettu, loukattu. Teki mieli iskeä takaisin kaikin mahdollisin keinoin.

»Ei se niin mennyt», Juan sanoi.

»Miten pitkään olet ollut hiljaa? Milloin aloitte puhua tästä?»

»En muista.»

Juan hieroi päälakeaan, lyhyeksi ajeltua tukkaa, jota oli minusta aina ollut ihanaa koskea.

»Olet tuntenut hänet muutaman kuukauden!» huusin.

»Me olemme olleet yhdessä kymmenen vuotta!»

Kasvoillani valui kyyneliä ja räkää. Juan nousi seisomaan, meni ikkunoille ja sulki ne.

»Joo, tärkein ensin!» kiljuin. »Sulje vain ikkunat! Pidetään huoli ettei kukaan kuule!»

»Ymmärrän että olet vihainen», hän sanoi parhaalla nuorisotyöntekijän äänellään.

»Et saatana yritä soveltaa minuun mitään alhaisen kuorittumisen menetelmiäsi!» rähisin.

»Anteeksi», hän sanoi ja pudisti päätään. »Olet oikeassa. Anteeksi. Sinulla on tietenkin oikeus olla vihainen.»

Kiitos vain, olin sähähtää, mutta pidin sanat sisälläni. Takaraivossa vaikuttivat vanhempieni rumat riidat, en halunnut olla sellainen kuin he, halusin olla asiallinen, yrittää ymmärtää. Jos osoittaisin ymmärtäväni Juania, saisin ehkä tilanteen käännettyä, voittaisin hänet takaisin. Tällainen kuului elämään. Juuri nyt tämä tuntui kaiken lopulta, mutta monet parit selvisivät tällaisista vaikeuksista. Rakastin Juania. Hän oli sentään päättänyt tunnustaa, minun oli annettava hänelle mahdollisuus.

»Olen pahoillani, Mirjam», hän sanoi ja lysähti sohvalle.
»Olen pahoillani, että tässä kävi näin.»

»Miten se kävi?» kysyin tukkoisella äänellä. »Ole kiltti, minä... Totta kai tämä sattuu, mutta haluan ymmärtää.»

Juan nojautui eteenpäin pää painuksissa ja kädet niskassa. Huomasin että hänkin itki. Ainakin hän siis välitti.

»Emme voi enää jatkaa», hän sanoi tukahtuneella äänellä.

»Mitä tarkoitat?» kysyin, vaikken halunnut kuulla vastausta.

»Sinä ja minä. Emme voi jatkaa yhdessä. Olen pahoillani, Mirjam. Rakastan sinua, mutta... en samalla tavalla.»

»Samalla tavalla kuin rakastat häntä? Miten voit rakastaa ihmistä, jonka olet tuntenut vain puoli vuotta?»

Se oli tietenkin absurdi kysymys. Muistinhan minä, miten salamannopeasti olin itse rakastunut Juaniin. Miten jotenkin vain *tiesin*.

»Minun on pakko olla hänen kanssaan», Juan vikisi.

»Haluat siis noin vain luopua kaikesta, mitä meillä on?» kysyin. »Koko elämästämme? Oletko ollut hänen kanssaan sängyssä?»

Siinäkin kysymys, jonka halusin heti vetää takaisin.

»Olen», Juan vastasi.

Yritin muistaa, milloin olimme viimeksi harrastaneet seksiä. Siitä täytyi olla monta kuukautta. Meillä oli yleensä ollut aika säännöllinen seksielämä, mutta kevätlukukausi oli ollut harvinaisen stressaava, ja sellaisina aikoina minulta meni usein halut. Nyt en saisi enää koskaan olla lähellä Juania, en enää koskaan vetää häntä viereeni, suudella häntä, tuntea hänen ruumistaan omaani vasten, hänen lämmintä ihoaan, tuntea hänen kovuuttaan allani, hänen käsiään,

hänen huuliaan, hänen partaansa poskeani vasten. Edellinen kerta, kun harrastimme seksiä, oli ollut myös viimeinen. Enkä ollut tiennyt sitä.

»Anteeksi, Mirjam. Olen pahoillani, että tämä meni näin», Juan nyhkytti. »Yritin seksiä, miten kertoisin tämän. Pieleen meni. Kusin koko homman. Anteeksi.»

Peruin kaikki suunnitelmat. Peruin pöytävarauksen hienossa ravintolassa, jossa meidän oli ollut tarkoitus syödä, Juanin, äitini, veljeni ja minun. Sanoin tullessi mahatautiin. Juan kantoi tyynyn ja peiton olohuoneen sohvalle. Pyörin tuskallisen hereillä melkein koko yön, onnistuin nukkumaan vain tunnin tai pari ja nekin pinnallisesti. Kun aamulla menin vessaan, Juan makasi selällään sohvalla ja kuorsasi kevyesti. Hänen puhelimensa oli sohvapöydällä. Tiesin sen avauskoodin, mehän olimme luottaneet toisiimme sataprosenttisesti. Leikittelin ajatuksella, että lukisin viestit, joita he epäilemättä olivat yöllä vaihtaneet. Juanin raportin illasta. Miten yksityiskohtaisesti hän oli tapahtumat selostanut? Oliko hän kuvaillut hillitöntä itkuaani? Ei varmaankaan. Hän ei haluaisi ottaa sellaista riskiä, että Fridalle tulisi huono omatunto. *Nyt se on tehty*, hän oli kenties kirjoittanut. Ymmärsin etten halunnut tietää, kävin pissalla ja menin takaisin sänkyyn. Juan heräsi pian sen jälkeen. Tuli makuuhuoneeseen ja lauloi minulle ja näytti onnettomalta. Hän ei sanonut »paljon onnea», se olisi kai tuntunut jo liian absurdilta. Hän kysyi, halusinko kahvia. Nyökkäsin hiljaa. Hän oli ostanut suklaakakun. *Mirjam 40 v.* Otin palan mutten pystynyt nielemään, sylkäisin kakun lautasliinaan. Sitten itkin taas. Juan silitti selkääni, ja ajattelin, että minun pitäisi vetäytyä kauemmas, mutten pystynyt. Minähän halusin hänen koskevan minua. Mitään muuta

en halunnutkaan. Nojasin päätäni hänen olkapäähänsä ja vedin sisäänsä hänen paitansa tuoksua.

Illalla menin sittenkin hienoon ravintolaan, johon meillä oli ollut varaus. Onnistuin saamaan paikan baaritiskiltä. Istuin siinä ja yritin nauttia ruoasta puhelin edessäni. Onniteluja tutuilta, joita hädin tuskin muistin. Kiitin kaikkia mekaanisesti. En tuntenut mitään. Oli helpottavaa olla tuntematta mitään. Oli helpottavaa istua siellä yksin. Minä selviän tästä, enää ei satu niin paljon, ajattelin.

Menin katsomaan Fridan someprofileja. Hänet oli helppo löytää Juanin tilien kautta. Hän oli sellainen ihminen, joka kertoi elämästään jakamatta kuitenkaan liikaa. Yksityinen, mutta persoonattomalla tavalla. Kaljoja terasseilla ystäväporukassa, joka näytti siltä, että se olisi voinut koostua Juanin kavereista. Keikkoja, bändejä, joista myös Juan piti. Kasoittain kirjoja, jotka haluaisin lukea. Viherkasveja, pistokkaita ja siirtolapuutarhapalsta, josta olin syvästi kateellinen. Tuntui ärsyttävältä, että meillä oli yhteisiä kiinnostuksenkohteita. Yhdessä kuvassa hän seisoi moottorisahan kanssa kaadetun puun vieressä. Juan oli tykännyt suurimmasta osasta kuvia, mutta tähän hän oli jättänyt kommenttina liekkiemojin.

Fridan eksä pompahteli kuvavirrassa esiin tämän tästä. Miehellä itsellään oli yksityinen tili ja parisataa seuraajaa. Hänellä oli aika erikoinen nimi, ja sain selville, että hän työskenteli hammaslääkärinä keskustavastaanotolla. Hän näytti mitäänsanomattomalta. Juan oli sanonut, että Frida oli jo puhunut eksänsä kanssa ja että mies oli nopeasti muuttanut pois heidän Bredängin-asunnostaan. Asunto oli ilmeisesti Fridan. Miten mies oli reagoinut Fridan tunnustukseen? Oliko hänkin itkenyt? Oliko hän ollut vihainen, haukkunut

Fridaa huoraksi? Toivottavasti ei. Kun istuin ravintolassa ja selasin Fridan kuratoitua kuvavirtaa, en halunnut hänelle mitään pahaa. Juuri silloin en tuntenut kostonhimoa tai vihaa, vain lamaannusta ja itseinhoa. Olin elänyt elämäni siinä uskossa, että kaikki oli hyvin, että Juan ja minä olimme yksikkö ja olisimme vastakin. Ja samaan aikaan hän oli rakastunut Fridaan. Frida ja Juan, Juan ja Frida. Saatoin kuulla heidän yhteisen versionsa siitä, miten he tapasivat: »Ensin tutustuimme yksillä nelikymppisillä, ja sitten kävi kyllä tosi outo juttu, pari viikkoa myöhemmin törmäsimme töidenkin kautta.»

Sen oli pakko olla kohtalo.

Juan oli sanonut minulle niin tavatessamme. Olin vastannut, etten uskonut kohtaloon, mutta minusta oli silti tuntunut samalta, ja olin kuvitellut, miten vanhenisimme yhdessä. Emme olleet koskaan tehneet suuria tulevaisuudensuunnitelmia, mitä nyt puhuneet joskus pienestä torpasta tai pitkästä reissusta Euroopan poikki. Suunnitelmia ei ollut tarvittu, sillä Juan olisi aina vieressäni, se oli olennaisinta, hän ja minä ottaisimme elämän vastaan sellaisena kuin se tuli.

Sain jälkiruoan, upean suklaaluomuksen. Otin siitä kuvan, ajattelin postata sen someen osoittaakseni jotenkin, että minullakin oli elämä. Sitten tulin ajatelleeksi, että äiti tai veli voisi nähdä sen ja hoksata, etten ollutkaan kipeänä. Totuus sai odottaa. Ahdisti ajatella, miten ankarasti äiti taatusti tuomitsisi Juanin uskottomuudesta. Veljeni olisi todennäköisesti vain kiusaantunut. Meidän oli vaikea puhua tunteista. Ainoa, jonka kanssa halusin oikeasti puhua, oli siskoni, Nia. Olin harkinnut, että kirjoittaisin hänelle ja kertoisin, mutta hän ei ollut edes onnitellut minua. Se teki kipeää, vaikkei varsinaisesti yllättänytkään. Kuin

sukeltaakseni kipuun avasin viestiketjumme. Tai lähinnä omat viestini, jotka olin lähettänyt viimeisen vuoden aikana ja jotka hän oli yksi toisensa jälkeen lukenut niihin vastaamatta. Sitten menin hänen Instagram-profiiliinsa, jota hän ei ollut päivittänyt moneen vuoteen. Lähikuvia kukkasista. Vastavaloon kuvattuja puita. Mäyräkoiranpentu Baby, rassukka. Raivo ja huoli alkoivat hakata sisuksissani, loukattuihin tunteisiini yhdistyi syyllisyys. Aloin toistella ainaista mantraani: *Hän tietää, että olen täällä, jos tarvitsee minua. En ole päästänyt hänestä irti, mutta juuri nyt en voi tehdä mitään. Voin vain ottaa yhteyttä säännöllisin väliajoin ja muistuttaa häntä siitä, että olen olemassa.*

Selasin hänen ensimmäiseen päivitykseensä asti, kuvaan hänestä ja minusta senaikaisella suosituilla filterillä käsiteltynä. Kasvomme aivan vierekkäin, toisiaan muistuttavat piirteet, toisistaan eroavat piirteet, kaksi siskosta. Nian silmät olivat kiinni ja hän hymyili, minä nauroin suu auki. Hänellä oli kullanvaaleat hiukset, minulla punertavat: »Blondi ja Punahilkka», kuten laitapuolen kulkija oli sanonut kerran, kun olimme seitsemäntoista. Sen jälkeen allekirjoitimme kirjeet toisillemme monta vuotta juuri niin. Nimet olivat päässeet päivityksen kuvatekstiinkin: »Blondin ja Punahilkkan uudet seikkailut». Minä olin kirjoittanut sen, autoin häntä luomaan koko Instagram-tilin. Samana iltana Nia kertoi olevansa rakastunut siihen mieheen. *Kunpa vain olisin silloin tiennyt, tai ei, mitä väliä sillä olisi ollut, hän ei olisi ikimaaailmassa kuunnellut minua, vaikka olisinkin voinut varoittaa häntä, hän oli liian rakastunut, hän oli liian varma siitä, että juuri se ihminen oli hänelle oikea.* Tilasin kahvin kylkeen lasin calvadosta, sillä tuntui, että jotain sellaista neljäkymmentävuotispäivänä kuului tehdä.

Kun tulin kotiin, Juan ei ollut siellä. Hänen juoksukenkensä olivat tiessään, hän oli siis vain lenkillä, mutta asunnon tyhjyydestä tuli erilainen olo, se ei ollut »hän tulee kohta kotiin» -tyhjyyttä vaan esimakua siitä, millaista olisi, kun hän ei ollenkaan tulisi kotiin, kun kotini ei enää olisi hänen kotinsa, meidän kotimme, kun kaikki mikä oli ollut meidän, olisi poissa. Se oli jo poissa. Romahdin sohvalle ja itkin.

Kesäloman lopun yritin vain jotenkin pysyä toimintakykyisenä. Pakottaa itseni ylös sängystä aamuisin, syödä jotain ja olla tuijottamatta Juanin ja Fridan someprofileja. Poistua kuumasta asunnosta, edes hetkeksi iltapäivällä, vaikka jokainen kerta, kun näin vähänkin Juania muistuttavan miehen, tuntui veitseniskulta sydämeen. Ja kun olin tulossa kotiin, nostin vaistomaisesti katseeni nähdäkseni oliko ikkunassa valo, oliko parvekkeen ovi auki, etsin merkkejä siitä, että hän olisi kotona, merkkejä joita en enää koskaan näkisi.

Elokuussa saatoin viimein palata töihin. Siellä odotti lukukauden valmistelu mentorikollegani ja ystäväni Cattan kanssa, ja sitten tulivat oppilaat. He vaativat täyden huomioni. Työpäivinä sain armollisesti unohtaa itseni ja ongelmani, muun ajan itkin. Sellaista elämäni oli silloin, kun seisoin kuvataideluokassa ja sain Nian viestin. Kuulin hänen äänensä päässäni lukiessani sen.

Rakas siskoni Mirjam. Kuten tiedät, pian on syntymäpäiväni.

Hän kutsui minut saareen.

”Yöllä livuin unen ja valveen väliä, ajatukset ja unet sulivat yhteen. Näin edessäni suljetun ruumispussin. Näin Nian. Näin saaren. Se oli paikka, joka oli kuulunut minulle mutta jonka olin menettänyt, monessakin merkityksessä. Viimeisin vierailuni oli ollut raastava, mutta ajan mittaan silloiset tunteeni olivat muuttuneet toisarvoisiksi. Nyt odotin lapsuuteni saaren näkemistä. *Hänhän* ei olisi siellä.”

Mirjam on keskellä eroa, kun hän saa siskoltaan kutsun syntymäpäiväjuhliin. Nia aikoo juhlistaa nelikymppisiään saarella, jossa he molemmat viettivät lapsuutensa kesät. Viesti on ensimmäinen elonmerkki Niasta pitkään aikaan, ja Mirjam on sekä täynnä toivoa että pohjattoman huolissaan. Karunkaunis saari Tukholman edustalla oli kerran siskosten paratiisi. Juhlailan aikana siitä tulee kuolemanloukku – mutta kenelle?

”Elfgren päivittää goottilaisen tradition meidän aikaamme.”

AFTONBLADET

